

провідних європейських країн у розбудові свого високоефективного інформаційного суспільства.

Література:

1. Неліпа Д. В. Інтеграція України в європейській національній простір: аналіз нормативно-правового забезпечення розвитку інформаційних відносин. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – К.: 2004. – № 18. – с. 93.
2. Соціологічне дослідження УЦЕПД, проведене в грудні 2000р. Було опитано 2009 респондентів у віці від 18 років у всіх регіонах України.
3. Макаренко Є.А. Міжнародні інформаційні відносини: [текст]: навч. посібник / Є.А.Макаренко.– К. : Наша культура і наука, 2003.–368с.
4. Європейська інтеграція України: громадська думка / Національна безпека і оборона. – К. : 2007. - № 5. – С. 54.

Олас-Декет Катерина
викладач суспільних дисциплін
Карачинського греко-католицького ліцею
ім. Олександра Стойки

УКРАЇНА НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОПИ: ТОЧКИ ДОТИКУ (АКСІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ)

Україна як держава у численних офіційних документах наголошувала про демократичний вектор свого розвитку. Найперше це намагання закріплено Основному законі – Конституції України. Звісно, що існує цілий ряд нормативних актів, які деталізують геополітичні прагнення України. Отже, є певна бажана форма до якої рухається українське суспільство – Європейський Союз, і спосіб – демократичний перехід. Проте, автор вбачає за належне звернути увагу ще на один аспект – це аксіологічна зрілість/ незрілість українського суспільства інтегруватися у європейську спільноту. Поставлена проблема

вимагає особливої уваги, адже цінності – це засаднича складова будь якого суспільства, орієнтуючись на які, суспільство робить свій вибір.

То ж метою роботи є спроба аналізу дотичності цінностей європейського суспільства до ціннісних устремлінь українців.

Переважає більшість українських дослідників, розглядаючи питання євроінтеграції України, зосереджує свою увагу на політичних та соціально-економічних аспектах цього процесу або ж загалом через загальні комплексні дослідження (І. Тодоров, Безуглий В., Вовканич І., Кудряченко А., Артьомов І. і ряд інших). Що ж до конкретних вузьких досліджень «ціннісної інтеграції», то здебільшого це наукові статті у фахових виданнях або ж загально аксіологічні питання (Латигіна Н., Пирог Г., Кочубей Л., Жабінець Н.). Культурні цінності Європи описані Г. Томе, Г. Кремер, П. Вагнер, М. Боргольте, Г. Йоас та ін.

Згідно одного з підходів до розуміння цінностей (В. Белінський, М. Чернишевський, Ю. Граник, А. Івін, І. Нарський, В. Степін, О. Бакурадзе, М. Розов), цінність – соціокультурний феномен, іманентно присутній розвитку суспільного буття, що визначає напрямок його розвитку [1, с.59]. Важливо також розуміти цінність як орієнтир життєдіяльності суб'єкта в об'єктивному бутті, як спосіб самореалізації людини, як трактування суб'єктом навколишнього світу і всього, що в ньому відбувається.

Цінності – це суб'єктивний пошук подолання власних рамок і обмежень природно-соціальної реальності, надбання джерела, що посилює, помножує, подовжує індивідуальне буття, виводячи його на новий рівень якості [1, с.67].

Ганс Йоас розуміє цінності як те, «що захоплює нас, над чим ми безпосередньо не владні, що водночас, коли нас захоплює, дає особливий досвід свободи, який не зникає в умовах зовнішньої несвободи» [2, с.10]. Автор цілковито розділяє думку даного дослідника, адже цінність набуває фундаментального статусу у житті особи і суспільства. Цінність

складає не зміст діяльності, а вид і спосіб її виконання. Саме така дефініція цінності надає їй життєдайної сили, переносить із завмерлого світу науки і релігії в конкретні мотивації і дії суспільства.

Повертаючись до європейських цінностей, за які в листопаді 2013 року на майдан Незалежності вийшли тисячі молодих людей, слід зауважити, що і вони пережили певну еволюцію у поглядах українського суспільства. Як зазначав І. Тодоров, для більшості українців поняття «Європа» є відповідником високого рівня життя [4, с.33]. Проте Європа – це не тільки матеріальна забезпеченість, це і відповідна культура життя. За Йоасом «внутрішній світ», «глибока повага до звичайного життя» і «самоздійснення» – ось три найбільші цінності (або ціннісних комплекси), що зародилися на певних етапах європейської історії і сьогодні стали самозрозумілими частинами культури [2, с.27].

Згідно соціологічного дослідження, опублікованого О. Шестаковським [5], близькість до європейців проявляється у переконаннях про важливість змін. Звичайно, особливе місце посідає свобода у всіх її проявах. Дені де Ружмон описує наступне: «Бо єдина свобода, скаже правдивий Європейець, – це можливість реалізувати себе; шукати, знаходити та жити свою правдою, а не правдою інших і не тією, яку Держава чи партія вирішили подати мені готовою, якщо я втрачу цю засадничу свободу, тоді моє життя справді втратить сенс» [3, с.170].

І дійсно, цінність свободи також для українського суспільства є чи не найактуальнішою. Юдео-християнська традиція, в якій знаходить європейець своє минуле і майбутнє, має коріння і в Україні. Від Володимирового хрещення, українці ідентифікують себе як християни. Тож християнська віра – це те джерело з якого черпають і європейці і українці (географічно Україна теж Європа – прим. авт.). Апостол Павло пише: «все мені можна, та не все корисне; все мені можна, та нічому не дам заволодіти мною» (I Кор 6,12). Ось таке

відповідальне розуміння свободи знаходить свій початок саме в християнській традиції. Свобода – це не всездозволеність і не свавілля. Це можливість обирати і бути відповідальним за своє рішення. Українське суспільство часто залишалось дезорієнтованим у понятті свободи, з огляду на своє радянське минуле, де існувала цілковита підміна понять. Звісно і тепер, в постмодерному часі, є достатньо симулякрів, які зодягнули себе в одягу істинних орієнтирів.

Християнство як монотеїстична релігія привносить розуміння і повагу до Іншого. Лише тут можливе розуміння особи, її надзвичайної гідності, яку вона отримує від народження. На толерованій відмінності з іншими й досі ґрунтується виживання Європи, передовсім її культура [2, с.147]. Розуміння гідності кожної людської особи дозволяє будувати відкрите суспільство, до якого прагне і Україна.

«Глибока повага до звичайного життя» означає готовність виконувати будь-яку працю добросовісно, чесно із усвідомленням Божих заповідей. Така праця увінчається найбагатшою нагородою. Адже Бог любить прислівники; і його цікавить не наскільки гарно, а наскільки добре [2, с.27].

Фляш наголошує, що насправді мудре життя полягає не в насолоді від споглядання, а в підпорядкуванні зовнішнього діяння найкращому з того, що ми знаємо, що його вимагає любов [2, с.232].

«Самоздійснення» полягає в формуванні та просуванні людей, вільних та відповідальних одночасно, свідомих своїх обов'язків як особистости у пошуках свого покликання та своїх обов'язків перед спільнотою, до якої її залучено. Це той тип динамічно врівноваженої людини, яка заслуговує імені особистости і залишається метою виховання в цілому не лише в Європі, але й для Європи [3, с.186].

Звичайно, ця спроба віднайдення точок дотику європейських цінностей і устремлінь українського соціуму занадто мало відкриває можливостей для повного розуміння даної проблеми.

Українське суспільство, реалізуючи своє прагнення бути членом Євроспільноти, має насамперед віднайти свою християнську ідентичність, яка є в основі європейської ціннісної парадигми, адже це єдине джерело, черпаючи з якого, можна будувати спільноту вільних і відповідальних осіб, які реалізують себе через сумлінну працю і творче діяння, що дозволяє піднести людську гідність на найвищий рівень.

Насамкінець, при найменших сумнівах щодо правильності напрямку інтеграційних рухів України, слід згадати вдале порівняння Дені де Ружмона: «Російська утопія – це голуб запрограмований або, щонайменше, зумовлений теоріями Павлова. Йому не треба шохвилі запитувати себе: що робити? куди йти? Все вирішено наперед режимом. Європейський голуб знає, що для лету потребує деякого опору повітря і не приймає незмінних програм. Він повинен щоразу обирати, опиратися течіям, йти на ризик. Правду кажучи, його підготували до «літання власними крилами» [3, с.186].

Література:

1. Баева Л.В. Ценности изменяющегося мира: экзистенциальная история аксиологии. Монография / Л. Баева. – Астрахань, 2004. – 277с.
2. Культурні цінності Європи / за ред. Ганса Йоаса і Клауса Вігандта. – Пер. з нім. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2014. – 552с.
3. Ружмон Д. Відкритий лист до Європейців / Дені де Ружмон. – Л.: Центр гуманітарних досліджень Львівського держуніверситету ім. І. Франка, 1998. – 273 с.
4. Тодоров І. Я. Україна на шляху до європейської та євроатлантичної спільноти: Монографія / І. Я. Тодоров. – Донецьк : ДонНУ, 2006. – 268с.
5. Шестаковський О. Радикалізовані європейці: цінності Євромайдану у порівнянні з європейськими. Інфографіка / Олексій Шестаковський. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/articles/2014/01/14/7009459/>